

บทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก
The Role of Participation of Basic Education Commission: Affecting Academic
Administration at Educational Institutions under the Phitsanulok Provincial
Office of Learning Encouragement

จิตติมา ชุ่มมงคล¹ ธนสาร เดชชนะ² วีรพันธ์ ศรีฤทธิ์³

Jitima Chummongkhon, Thanasarn Dejchana, Weeraphan Siririth

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) บทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษา 2) การบริหารงานวิชาการสถานศึกษา และ 3) บทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย จำนวน 173 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษา และการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา ใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, $SD. = 0.45$) การบริหารงานวิชาการสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, $SD. = 0.42$) และบทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษา จากทั้งหมด 4 ด้าน มีตัวแปร 3 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X_4) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (X_3) และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_1) ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถพยากรณ์ความแปรปรวนได้ร้อยละ 53.30 โดยเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ดังนี้

$$\text{สมการรูปคะแนนดิบ} \quad \hat{Y} = 2.032 + 0.276 (X_4) + 0.150 (X_3) + 0.143 (X_1)$$

$$\text{สมการรูปคะแนนมาตรฐาน} \quad \hat{Z} = 0.428 (X_4) + 0.237 (X_3) + 0.195 (X_1)$$

คำสำคัญ (Keywords) : กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.); การบริหารงานวิชาการ; กรรมการสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to study 1) the role of participation of the school board, 2) academic administration of the school, and 3) the role of participation of the school board affecting the academic administration of the school under the Phitsanulok Provincial Office of

Received: 2024-10-24 Revised: 2024-11-13 Accepted: 2024-11-14

¹ นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยเชียงราย Student Master of Education Program in Educational Administration Graduate School, Chiang Rai Collage. E-mail: jaokun555@gmail

² อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยาลัยเชียงราย Thesis Advisor Chiang Rai Collage. E-mail: Paewthanasarn@gmail.com

³ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม วิทยาลัยเชียงราย Co-Thesis Advisor Chiang Rai Collage. E-mail: dr.w.siririth@gmail.com

Learning Encouragement. This research was a quantitative approach. The sample group used in the research consisted of 173 people, selected by simple random sampling. The instrument used was a questionnaire with a 5-level rating scale on the role of participation of the school board and academic administration of the school. The statistical tools used in the data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis.

The results of the research found that the role of participation of the school board was at a high level ($\bar{X} = 4.20$, $SD. = 0.45$); academic administration of the school was at a high level ($\bar{X} = 4.41$, $SD. = 0.42$); and the role of participation of the school board from all 4 aspects, consisting of 3 variables: participation in evaluation (X_4), participation in benefits (X_3), and participation in decision-making (X_1), affected academic administration of the school. At the statistical significance level of 0.01, it was able to predict 53.30 percent of the variance, written as the forecasting equation as following:

$$\text{Raw Score Equation} \quad \hat{Y} = 2.032 + 0.276 (X_4) + 0.150 (X_3) + 0.143 (X_1)$$

$$\text{Standard Score Equation} \quad \hat{Z} = 0.428 (X_4) + 0.237 (X_3) + 0.195 (X_1)$$

Keywords: academic administration; Department of Learning Encouragement (DOLE);
School Board

บทนำ (Introduction)

พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 กำหนดให้กรมส่งเสริมการเรียนรู้มีหน้าที่ในการจัดส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ครอบคลุมทั้งการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณวุฒิตามระดับต่าง ๆ หรือการเรียนรู้รูปแบบอื่น (กรมส่งเสริมการเรียนรู้, 2566: 36) ในยุคดิจิทัลที่มีการนำสื่อเทคโนโลยีและสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ การศึกษาเป็นปัจจัยหลักที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับความเปลี่ยนแปลงและความเป็นพลวัตของโลก การบริหารสถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรมที่ดี บทบาทของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ครอบคลุม ถึงการประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร และการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้เรียน โดยเฉพาะผู้บริหารต้องมีความรู้และความเข้าใจในบทบาทนี้ มีความพร้อมที่จะสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมทางการศึกษาอย่างเต็มที่ รวมถึงการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือหน่วยงานมีบทบาทในการร่วมตัดสินใจและร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชุมชนและสถานศึกษา ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพ อีกทั้งกรมการศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในการนำแนวคิดและความคาดหวังมาสู่การจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ที่ครอบคลุมถึงการบริหารจัดการ การกำกับดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อสร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่หลากหลายเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพของการศึกษา (ณัฐพร ราชภูมิ, 2564: 28)

การศึกษามีส่วนร่วมของกรมการศึกษานำในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดพิษณุโลก เป็นการสำรวจถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยและการเผยแพร่งานวิชาการเป็นองค์ประกอบที่ช่วยสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพ

ของผู้เรียน ในการประเมินมาตรฐานและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา โดยช่วยให้สามารถใช้ข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาทรัพยากรและกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การศึกษาวิจัยในด้านนี้จะช่วยให้เกิดการพัฒนายั่งยืนและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก
2. ศึกษาการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดพิษณุโลก
3. ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

บทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษา ตามแนวคิดทฤษฎี โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff) (อ้างถึงใน พระมหานันทพงษ์ ญาณทวี(ศรีโยธา), 2564: 17) ประกอบด้วย 1. การตัดสินใจ 2. การปฏิบัติ 3. ผลประโยชน์ 4. การประเมินผล และการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา ตามหลักการบริหารวิชาการตามบทบาทของคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแนวคิดของ ญัฐฐาพร ราชมณี (2564: 27) ประกอบด้วย 1. พัฒนาระบบการเรียนรู้ 2. วัดประเมินผลและการเทียบโอน 3. วิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา 4. พัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ 5. พัฒนาระบบประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 6. พัฒนาระบบนวัตกรรมและเทคโนโลยี

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัย คือ ประกอบด้วย ข้าราชการครู พนักงานราชการ ครูประจำกลุ่มบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก และสถานศึกษาศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 10 แห่ง ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 220 คน

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย จำนวน 173 คน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie and Morgan (วัลลภ รัฐฉัตรานนท์, 2562: 18) โดยเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างขึ้นร้อยละ 23 เพื่อให้ข้อมูลมีความสมบูรณ์ขึ้น ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ ตามสัดส่วนของประชากร (Stratified Random Sampling)

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก และสถานศึกษาศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ในสังกัด รวมทั้งหมด 10 แห่ง ประกอบด้วย 1) สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก 2) สกร.ระดับอำเภอเมืองพิษณุโลก 3) สกร.ระดับอำเภอนครไทย 4) สกร.ระดับอำเภอชาติตระการ

5) สกร.ระดับอำเภอบางระกำ 6) สกร.ระดับอำเภอบางกระทุ่ม 7) สกร.ระดับอำเภอพรหมพิราม 8) สกร.ระดับอำเภอวัดโบสถ์ 9) สกร.ระดับอำเภอวังทอง 10) สกร.ระดับอำเภอเนินมะปราง

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ 2567-กรกฎาคม 2567

1.5 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น คือ บทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษา

1. ส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. ส่วนร่วมในการปฏิบัติ
3. ส่วนร่วมในผลประโยชน์
4. ส่วนร่วมในการประเมินผล

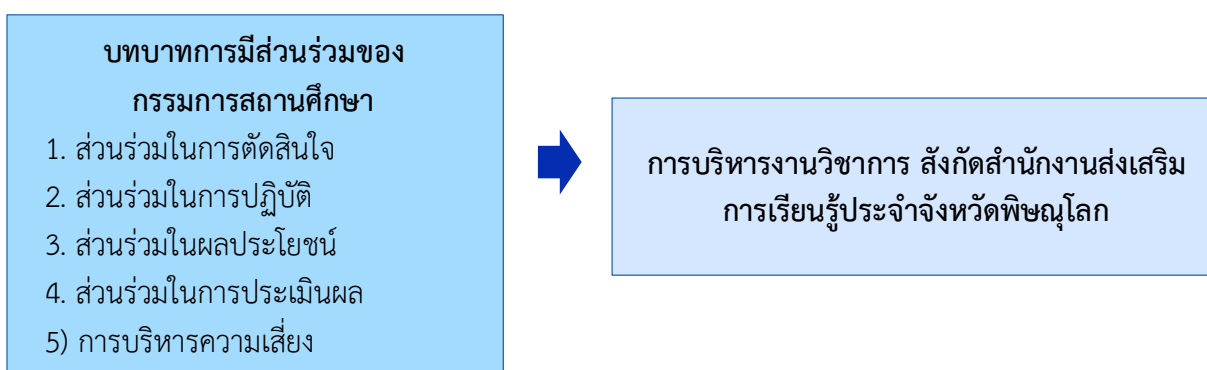
ตัวแปรตาม คือ การบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด

พิษณุโลก

ตามกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย บทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยใช้ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่พัฒนาขึ้นมาโดยผู้วิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง แบบตรวจสอบรายการ (Checkist) ตอนที่ 2 แบบสอบถามบทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษา เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท จำนวน 26 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท จำนวน 36 ข้อ มีการตรวจสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) และความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามพร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทราบด้วยตนเองสำหรับสถานศึกษาที่สามารถดำเนินการได้ และส่งแบบสอบถามออนไลน์ผ่านระบบ Google form ตามความเหมาะสม เพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับสถานศึกษาบางแห่ง ใช้เวลา 1-2 เดือนในการเก็บข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและสมบูรณ์ จำนวน 173 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าความถี่ และร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ระดับบทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

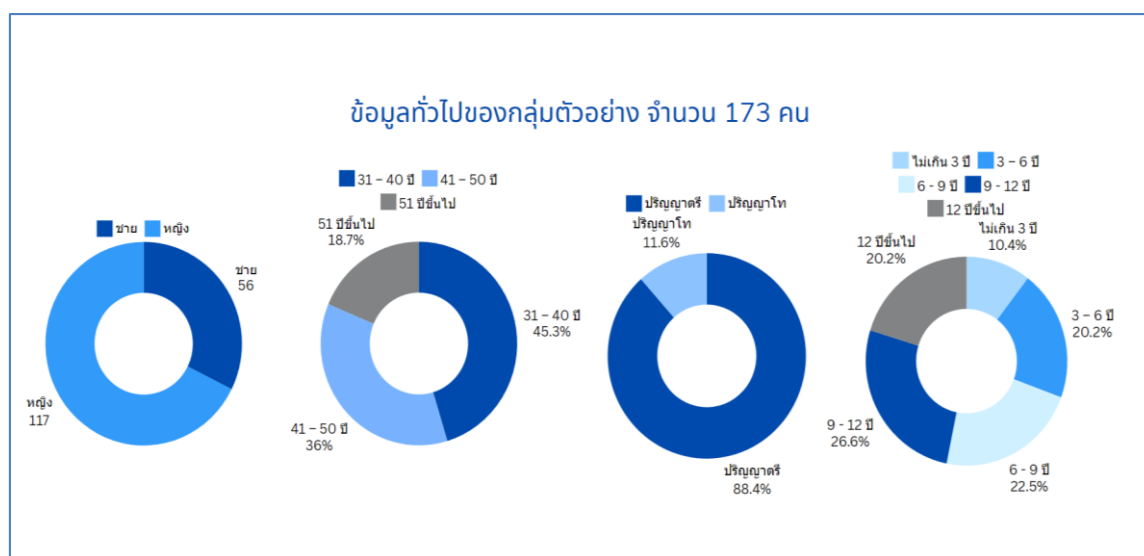
4.3 วิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.4 วิเคราะห์ข้อมูลบทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก เพื่อหาตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์การบริหารงานวิชาการ โดยใช้สถิติการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย (Research Results)

จากผลการวิจัย เรื่อง บทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 173 คน ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 67.60 มีอายุระหว่าง 30-40 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 39.30 จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 88.40 และมีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 9-12 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 26.60 ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

2. บทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, $SD. = 0.45$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่วนร่วมในผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.25$, $SD. = 0.47$) รองลงไปที่คือ ส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 4.19$, $SD. = 0.47$) ส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.18$, $SD. = 0.41$) และน้อยที่สุด คือ ส่วนร่วมในการปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.17$, $SD. = 0.44$) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับบทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก

บทบาทการมีส่วนร่วมของ กรรมการสถานศึกษา	ค่าสถิติ n = 173		การแปล ความหมาย	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.18	0.41	มาก	3
2. ส่วนร่วมในการปฏิบัติ	4.17	0.44	มาก	4
3. ส่วนร่วมในผลประโยชน์	4.25	0.47	มาก	1
4. ส่วนร่วมในการประเมินผล	4.19	0.47	มาก	2
รวม	4.20	0.45	มาก	

3. การบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.41, SD. = 0.42) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดถึงมาก ดังนี้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.53, SD. = 0.42) รองลงไปคือ การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X}$ = 4.50, SD. = 0.39) การพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.40, SD. = 0.42) การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.38, SD. = 0.40) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.38, SD. = 0.42) และการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี ($\bar{X}$ = 4.29, SD. = 0.48) ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก

การบริหารจัดการงานวิชาการของสถานศึกษา	ค่าสถิติ n = 173		การแปล ความหมาย	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.38	0.42	มาก	5
2. การวัดประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	4.50	0.39	มากที่สุด	2
3. การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา	4.38	0.40	มาก	4
4. การพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้	4.40	0.42	มาก	3
5. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา	4.53	0.42	มากที่สุด	1
6. การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี	4.29	0.48	มาก	6
รวม	4.41	0.42	มาก	

4. บทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก พบว่า มีตัวแปรพยากรณ์ที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด 3 ตัวแปร คือ ส่วนร่วมในการประเมินผล (X_4) ส่วนร่วมในผลประโยชน์ (X_3) และส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_1) ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (R^2) เท่ากับ 0.525 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 สามารถรวมกันพยากรณ์ความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา ได้ร้อยละ 52.50 ดังตารางที่ 3 และภาพที่ 3

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 2.032 + 0.276 (X_4) + 0.150 (X_3) + 0.143 (X_1)$$

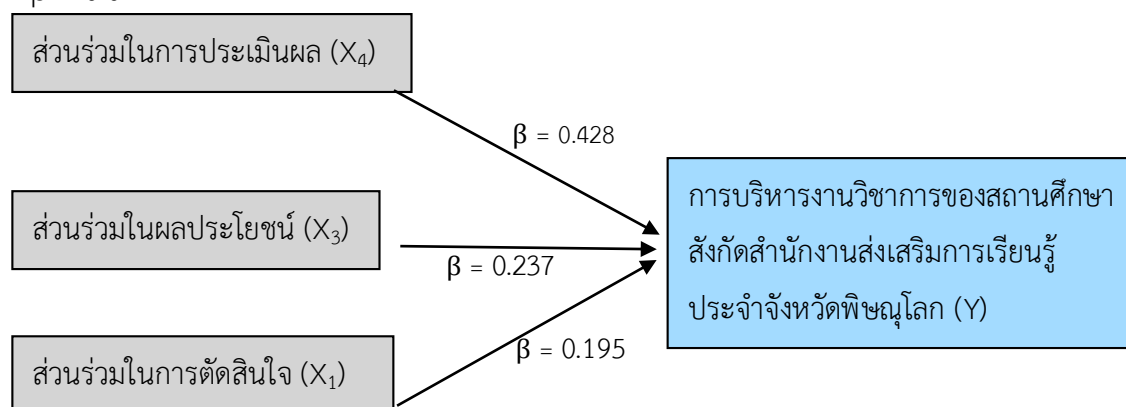
สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$\hat{Z} = 0.428 (X_4) + 0.237 (X_3) + 0.195 (X_1)$$

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของบทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาที่ใช้พยากรณ์การบริหารงานวิชาการ

ตัวแปร	b	S.E. _b	β	t	P	Tolerance	VIF
(Constant)	2.032	0.152		11.290**	0.000		
X ₄ ส่วนร่วมในการประเมินผล	0.276	0.059	0.361	6.159**	0.000	0.571	1.750
X ₃ ส่วนร่วมในผลประโยชน์	0.150	0.065	0.284	3.606**	0.000	0.641	1.560
X ₁ ส่วนร่วมในการตัดสินใจ	0.143	0.055	0.224	2.914**	0.004	0.618	1.618
R = 0.730 Adj. R ² = 0.525 F = 64.336 R ² = 0.533 SE _{est} = 0.20964							

** p < 0.01

ภาพที่ 3 ตัวแปรพยากรณ์บทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. บทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก โดยรวมอยู่ในระดับมาก และในรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยส่วนร่วมในผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงไปคือ ส่วนร่วมในการประเมินผล ส่วนร่วมในการตัดสินใจ และส่วนร่วมในการปฏิบัติตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คณะกรรมการมีความตระหนักถึงบทบาทและความรับผิดชอบที่มีต่อการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ ทำให้มีความมุ่งมั่นที่จะเข้าร่วมและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเต็มที่ บทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก มีความสำคัญในการพัฒนาการศึกษาและการจัดการสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อาจเนื่องมาจากการที่คณะกรรมการสามารถมองเห็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน ซึ่งทำให้การมีส่วนร่วมในด้านนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งเป็นการติดตามและตรวจสอบผลการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานที่กำหนดไว้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นอีกด้านที่สำคัญ เพราะการตัดสินใจที่ดีมีจะต้อง

อาศัยความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหลายฝ่าย ซึ่งการมีคณะกรรมการเข้าไปมีส่วนร่วมจะช่วยให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างรอบคอบและครอบคลุมทุกมิติ และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ คือการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่จัดโดยสถานศึกษา ซึ่งช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกรรมการสถานศึกษาและบุคลากร สอดคล้องกับ นภัสกร มหาวรรณ (2564 : 7) เขมม มหิงสาเดช (2562 : 41) ธนนต์ นาครินทร์ และคณะ (2565: 21) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมาก

2. การบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก โดยรวมอยู่ในระดับมาก และในรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดถึงมาก การพัฒนาระบบประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และการวัดประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ตามลำดับ ซึ่งบ่งบอกถึงความสำคัญในการบริหารงานวิชาการต่อคุณภาพการศึกษา ที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุม สะท้อนถึงความมุ่งมั่นของสถานศึกษาในการสร้างมาตรฐานคุณภาพการศึกษา สามารถตรวจสอบและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง การให้ความสำคัญกับการวัดผลและประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียนที่ทำให้การบริหารงานวิชาการมีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลและความรู้ได้ง่ายและสะดวกขึ้น การสนับสนุนให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาเป็นการเปิดโอกาสให้ค้นหาแนวทางใหม่ๆ ในการพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งอาจนำมาซึ่งนวัตกรรม ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา สถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้สามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาได้ดียิ่งขึ้น การนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ช่วยให้ผู้เรียนมีความน่าสนใจและทันสมัย เป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลได้อย่างมั่นใจทั้งนี้ และการที่สถานศึกษามีการบริหารงานวิชาการในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความทุ่มเทและความตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ มาปรับใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนรู้ สอดคล้องกับ นิตยา ยอดระยัย (2567: 92) ที่ศึกษาพบว่าการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ ธนิตา ฤชากุล (2567: 109) สุกัญญา นิมพันธ์ (2563: 156) ที่พบว่าการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การวัดประเมินผล การพัฒนาหลักสูตร การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการนิเทศการศึกษา

3. บทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก พบว่า มีตัวแปรพยากรณ์จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ได้ร้อยละ 53.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ ในการที่คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นช่วยให้การบริหารงานได้รับมุมมองที่หลากหลาย สามารถปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ การกระตุ้นให้คณะกรรมการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ทำให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาการเรียนการสอน และยังสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง

คณะกรรมการและบุคลากรในสถานศึกษา การให้คณะกรรมการมีสิทธิในการตัดสินใจช่วยส่งเสริมความรู้สึกเป็นเจ้าของและความรับผิดชอบในการบริหารงาน เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกัน กรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษา ในการกำกับส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้น ซึ่งทั้ง 3 ด้าน เป็นบทบาทสำคัญในการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพร ราชมณี (2564: 93) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมเสนอแนวทาง ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การให้ความเห็นชอบหลักสูตร รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับ จักรกฤษณ์ สนอ่วม (2564: 263) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการงานวิชาการ ได้ ร้อยละ 80.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

1. กรรมการสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษามีผลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การติดตามและตรวจสอบผลการดำเนินงานของกรรมการสถานศึกษา ช่วยให้สถานศึกษารู้ถึงความก้าวหน้าและปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ทำให้เกิดการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ สถานศึกษาสามารถปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง กรรมการสถานศึกษามีบทบาทในการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทั้งครู นักเรียน และผู้ปกครอง ซึ่งข้อมูลเหล่านี้นำไปสู่การตัดสินใจที่รอบคอบและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคณะกรรมการ ครู นักเรียน และชุมชน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา

2. การบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะการพัฒนากระบวนทัศน์คุณภาพ การวัดผล การเทียบโอนผลการเรียนตามมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อพัฒนา ที่สถานศึกษามุ่งสร้างมาตรฐานคุณภาพและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และการสนับสนุนการวิจัยที่ช่วยเปิดโอกาสในการค้นหาแนวทางใหม่ๆ ในการเรียนการสอน โดยเน้นการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนในยุคดิจิทัล การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาไม่เพียงแต่จะมุ่งเน้นที่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเท่านั้น สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวันและในการทำงาน ซึ่งรวมถึงการคิดวิเคราะห์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการแก้ปัญหา ที่ผู้เรียนได้มีโอกาสในการแสดงออกทางความคิด การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาก็มีความสำคัญเช่นกัน สถานศึกษาควรสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและองค์กรในชุมชน เพื่อให้การสนับสนุนทั้งด้านทรัพยากรและแนวทางการเรียนรู้ การใช้ระบบการประเมินผลที่หลากหลายและครอบคลุมจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างแม่นยำ และสามารถปรับปรุงการสอนตามผลการประเมินได้ การพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้มีความรู้ทันสมัยและสามารถนำวิธีการสอนใหม่ๆ มาปรับใช้ การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพจะนำไปสู่การสร้างคุณภาพการศึกษา

3. บทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาด้านการประเมินผล ด้านผลประโยชน์ และด้านการตัดสินใจ มีผลต่อการบริหารงานวิชาการ ช่วยให้เกิดมุมมองที่หลากหลายในการปรับปรุงการเรียนการสอน และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกรรมการสถานศึกษาและบุคลากร ที่ช่วยส่งเสริมความรู้สึกเป็นเจ้าของ

และความรับผิดชอบในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงาน การมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาไม่ได้มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวม โดยกรรมการสถานศึกษามีบทบาทที่จะสามารถเสนอแนวทางวิธีการที่ช่วยในการประเมินผลการเรียนรู้ ประเมินผลการเรียนการสอน ทำให้การดำเนินงานมีความโปร่งใส และสามารถรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายได้ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการยังส่งผลให้เกิดการพัฒนาทางด้านทรัพยากร สถานศึกษามีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรที่หลากหลาย มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ และคณะกรรมการสามารถมีบทบาทในการตัดสินใจที่สำคัญ ในการพัฒนาโครงการภายในสถานศึกษาให้มีความหลากหลายของมุมมองที่ช่วยทำให้การตัดสินใจมีความรอบคอบและมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก จึงถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำให้การบริหารงานวิชาการมีความก้าวหน้า

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 บทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก ควรส่งเสริมและสนับสนุนบทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาในการกำหนดนโยบายและแผนการปฏิบัติ ในการจัดหาสื่อและนวัตกรรมใหม่ ๆ ประกอบการเรียนการสอน และมีส่วนร่วมในการประเมินผลและนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน

1.2 การบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก ควรส่งเสริมและสนับสนุนด้านการพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และการวิจัย ให้กับครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้น

1.3 บทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีคุณภาพในการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมกรรมการสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา การจัดหาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาให้เพียงพอเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่นหรือสาเหตุด้านอื่นที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิษณุโลก

2.2 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมส่งเสริมการเรียนรู้. (2566). แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (ฉบับปรับปรุงตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร). กรุงเทพฯ: กลุ่มยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมส่งเสริมการเรียนรู้.
- เชชม มหิงสาเดช. (2562). การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- จักรกฤษณ์ สนอ่วม และ ทศพล อีชะพร. (2564). การมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์. *วารสาร มจร.ทริภูมัยปริทรรศน์*. 7(4): 252-267.
- ณัฐพร ราชภูมิ. (2564). บทบาทการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*.
- ธนนต์ นาครินทร์ สุรศักดิ์ ศรีกระจำง และประกาศิต อานุภาพแสนยากร. (2565). การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพนธ์*. 7(1): 17-29.
- ธนิดา ฤชากุล. (2567). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่ม 8 (เชียงใหม่) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 4(1): 103-120.
- นภัสกร มหาวรรณ. (2564). การมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*. 7(9): 1-12.
- นิตยา ยอดระยัย. (2567). ทักษะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดลพบุรี. *วารสารมหาจุฬานาครทรรค์*. 11(5): 87-96.
- พระมหานันทพงษ์ ญาณทวี (ศรีโยธา) และ สุรินทร์ ภูสิงห์. (2564). การมีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาขอนแก่น*. 8(4): 14-21.
- วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. (2562). การหาขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย มายาคติในการใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ และเครทซี-มอร์แกน. *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา*. 8(1): 11-28.
- สุกัญญา นิมพันธ์. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 6(3): 149-161.

